

MỘT SỐ KINH NGHIỆM LÃNH ĐẠO CÔNG TÁC TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG BỘ TỈNH ĐỒNG NAI NHỮNG NĂM 1996 - 2006

TS NGUYỄN VĂN TÚ*

Đồng Nai là tỉnh nằm trong khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam. Trong những năm thực hiện đường lối đổi mới, đẩy mạnh CNH, HĐH, Đồng Nai là tỉnh đạt được nhiều thành tựu về phát triển kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, tỉnh Đồng Nai cũng phải đối mặt với nhiều vấn đề phức tạp mới nảy sinh, như: việc làm, thu nhập, ô nhiễm môi trường, các tệ nạn xã hội, dân tộc, tôn giáo,... Để khắc phục khó khăn, vượt qua thử thách, giữ vững ổn định chính trị, phát huy tối đa mọi nguồn lực, đặc biệt là nguồn lực con người, góp phần đẩy mạnh CNH, HĐH theo định hướng XHCN; bảo đảm hài hoà giữa tăng trưởng kinh tế liên tục, bền vững với giải quyết các vấn đề văn hoá - xã hội, an ninh, quốc phòng, Đảng bộ tỉnh Đồng Nai xác định: “lãnh đạo công tác tư tưởng là nhiệm vụ hàng đầu của các cấp uỷ đảng, là nhiệm vụ của toàn Đảng bộ và của từng đảng viên”¹.

Xác định công tác tư tưởng là mặt trận quan trọng hàng đầu trong toàn bộ hoạt động lãnh đạo, cho nên Đảng bộ tỉnh Đồng Nai đã lãnh đạo chặt chẽ toàn bộ hệ thống tổ chức làm công tác tư tưởng (nhất là đối với các phương tiện thông tin đại chúng,

các tổ chức văn hoá, nghệ thuật, báo chí, xuất bản, công tác nghiên cứu lý luận).

Về nội dung lãnh đạo, Đảng bộ xác định công tác tư tưởng phải được tiến hành trên cơ sở lấy lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương của Đảng làm nền tảng; xây dựng những vấn đề có tính chất chiến lược cho công tác tư tưởng của tỉnh trong từng thời kỳ, giai đoạn. Thông qua hệ thống tổ chức, thường xuyên chỉ đạo nội dung, định hướng tư tưởng chính trị cho các cơ quan và các lực lượng chuyên môn, nghiệp vụ. Đặc biệt, các cấp uỷ đảng có nhiệm vụ bảo vệ mặt trận tư tưởng, bằng việc xem xét, thông qua các kế hoạch xuất bản, các đề tài nghiên cứu lý luận - chính trị, định hướng thông tin tuyên truyền, đảm bảo vừa phong phú, hấp dẫn, vừa có tính tư tưởng cao.

Về phương pháp lãnh đạo, Tỉnh uỷ lãnh đạo hoạt động công tác tư tưởng theo nguyên tắc *tập trung dân chủ*. Phương pháp này yêu cầu phải sâu sát, trực tiếp nắm diễn biến tư tưởng của nhân dân trong toàn tỉnh và những vấn đề nảy sinh, để kịp thời định hướng cho công tác tư tưởng; đồng thời đảm bảo mở rộng dân chủ, tự do tư tưởng.

Trên cơ sở đó, Tỉnh uỷ đã tập trung chỉ đạo công tác tư tưởng hướng vào các nội

*. Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

dung chủ yếu: coi trọng nghiên cứu các vấn đề về giai cấp, dân tộc, tôn giáo, lịch sử, địa lý...; xây dựng các luận cứ khoa học cần thiết cho việc đề ra các chủ trương, quyết định lớn của tỉnh về chiến lược phát triển kinh tế - xã hội; tuyên truyền, giáo dục cho cán bộ, đảng viên và mọi tầng lớp nhân dân nhận thức được giá trị bền vững của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; nắm vững và tổ chức thực hiện thắng lợi các nghị quyết của Đảng; phát triển kinh tế thị trường, nhưng vẫn giữ vững được những giá trị truyền thống tốt đẹp của quê hương “miền Đông gian lao mà anh dũng”, giữ vững định hướng XHCN; giữ gìn và củng cố an ninh chính trị trong nội bộ Đảng, chính quyền và các đoàn thể; nâng cao niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, vào con đường đi lên CNXH; cổ vũ, động viên mọi người tích cực tham gia hành động cách mạng một cách tự giác, sáng tạo góp phần thực hiện thắng lợi sự nghiệp đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước; kiên quyết đấu tranh làm thất bại âm mưu “diễn biến hoà bình” của các thế lực thù địch.

Đi đôi với việc phát huy dân chủ trong lãnh đạo công tác tư tưởng, Tỉnh uỷ và Uỷ ban nhân dân tỉnh Đồng Nai đã tập trung chỉ đạo đấu tranh kiên quyết và xử lý nghiêm, kịp thời những biểu hiện lợi dụng dân chủ để tuyên truyền chống Đảng; chống dân chủ hình thức, dân chủ cực đoan trong lĩnh vực tư tưởng.

Trong quá trình lãnh đạo công tác tư tưởng những năm 1996 – 2006, Đảng bộ tỉnh Đồng Nai đã phát huy được sức mạnh tổng hợp, tạo ra một phong trào hành động cách

mạng sâu rộng trong toàn tỉnh góp phần thúc đẩy đổi mới tư duy, từng bước hình thành những quan điểm, những nguyên tắc chỉ đạo đổi mới trên địa bàn. Tích cực mở rộng thông tin nhiều chiều có định hướng trong xã hội, làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức rõ các quan điểm, nhất trí đối với các chủ trương, chính sách của Đảng, tạo ra phong trào hành động cách mạng sâu rộng thực hiện nghị quyết của Đảng. Lòng tin của quần chúng đối với Đảng, với chủ nghĩa xã hội không ngừng được củng cố. Đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, tâm trạng hoài nghi, dao động, chống đa nguyên chính trị, đa đảng đối lập.

Thành công nổi bật của Đảng bộ tỉnh Đồng Nai trong quá trình lãnh đạo công tác tư tưởng, những năm 1996 – 2006 là: đã giữ vững trận địa tư tưởng, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân vững mạnh; động viên tinh thần hăng say, chủ động, sáng tạo của mọi cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của địa phương, góp phần quan trọng tạo động lực thúc đẩy kinh tế - xã hội của tỉnh phát triển, nâng cao năng lực, sức chiến đấu của Đảng bộ, phát huy sức mạnh toàn dân xây dựng Đồng Nai thành tỉnh công nghiệp theo hướng hiện đại.

Từ thực tiễn lãnh đạo công tác tư tưởng trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá (1996 - 2006) của Đảng bộ tỉnh Đồng Nai, bước đầu rút ra một số kinh nghiệm chủ yếu:

Một là, công tác tư tưởng phải gắn chặt với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, bám sát và phản ánh đúng nhu cầu thực tiễn của

địa phương, đi sâu vào từng đối tượng, kịp thời giải đáp những vấn đề nảy sinh trong cuộc sống. Đường lối và nhiệm vụ chính trị đúng đắn là nhân tố đầu tiên quyết định thắng lợi của cách mạng; là điều kiện cơ bản để giữ vững, tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng; là cơ sở chính trị, tư tưởng của sự đoàn kết thống nhất trong nội bộ và là ngọn cờ chỉ đạo hành động của toàn Đảng, toàn dân và các lực lượng vũ trang trên địa bàn tỉnh.

Trong thực tế, đường lối và nhiệm vụ chính trị của Đảng bộ quyết định mục tiêu, phương hướng, nội dung của công tác tư tưởng. Công tác tư tưởng nếu thoát ly khỏi nhiệm vụ chính trị, thì một mặt, sẽ rơi vào khuynh hướng “làm công tác tư tưởng vì tư tưởng”, chứ không phải góp phần thúc đẩy sự nghiệp cách mạng tiến lên; mặt khác sẽ thiếu đi cơ sở để đánh giá kết quả, chất lượng của công tác tư tưởng, thậm chí khó tránh khỏi khuyết điểm, sai lầm... Do đó, những người làm công tác tư tưởng phải luôn nắm vững và phục vụ đắc lực cho nhiệm vụ chính trị, coi đó là mục tiêu hàng đầu của công tác tư tưởng.

Công tác tư tưởng gắn với đường lối và nhiệm vụ chính trị của Đảng bộ tỉnh được thể hiện ở ba bước: *Bước thứ nhất*, chuẩn bị đường lối, đề ra chủ trương, chính sách. *Bước thứ hai*, tuyên truyền, giáo dục sâu rộng trong mọi tầng lớp nhân dân, làm cho chủ trương, chính sách của Đảng bộ thấm sâu vào mỗi người, trở thành niềm tin, lẽ sống; tạo ra phong trào hành động cách mạng một cách tự giác, sáng tạo, góp phần biến đường lối trở thành hiện thực. *Bước*

thứ ba, tổng kết thực tiễn, đúc rút kinh nghiệm, bổ sung, hoàn chỉnh chủ trương, chính sách và đề xuất những giải pháp nhằm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị mà Đảng bộ đã đề ra.

Công cuộc đổi mới ở tỉnh Đồng Nai, bên cạnh những thành tựu to lớn đã đạt được, còn những hạn chế, bất cập: đời sống kinh tế - xã hội của nhân dân còn khó khăn; quần chúng nhân dân có nhiều tâm tư, nhiều vấn đề mong muốn được làm sáng tỏ. Những vấn đề quần chúng đưa ra rất phong phú và cụ thể, không chỉ phản ánh ở những vấn đề chính trị, mà còn bao quát cả các lĩnh vực của đời sống: sản xuất, ăn, mặc, sức khoẻ... đòi hỏi công tác tư tưởng phải nghiên cứu kỹ và giải đáp kịp thời. Thực tiễn cho thấy, công tác tư tưởng nếu thoát ly thực tế, lảng tránh những vấn đề bức xúc mà quần chúng quan tâm là trốn tránh trách nhiệm của người tuyên truyền; muốn làm tốt công tác tư tưởng cần chấm dứt tình trạng “xây dựng kế hoạch, chương trình, nội dung không sát với thực tiễn”²; đi sâu hơn vào từng đối tượng, kịp thời giải thích cho quần chúng những vấn đề họ còn nhận thức mơ hồ, đồng thời đập tan những luận điệu phản tuyên truyền của kẻ địch. Gắn với thực tiễn thì công tác tư tưởng mới sinh động, giàu sức sống, có tính thuyết phục cao. Đó cũng chính là điều kiện để khắc phục bệnh giáo điều, lý luận suông, nhất là căn bệnh chủ quan duy ý chí trong công tác tư tưởng.

Hai là, thường xuyên quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác tư tưởng, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của tỉnh Đồng Nai trong tình hình mới. Tiến hành công tác tư

tướng là trách nhiệm của toàn Đảng bộ, nhưng trước hết thuộc về cấp uỷ các cấp, các cơ quan và các lực lượng chuyên môn. Đội ngũ cán bộ làm công tác tư tưởng là “đội quân xung kích” trực tiếp “chiến đấu” trên mặt trận tư tưởng, nhân tố quan trọng để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tư tưởng. Vì vậy, xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác tư tưởng là một trọng tâm đáp ứng yêu cầu nâng cao hiệu quả công tác tư tưởng. Hồ Chí Minh từng chỉ rõ: “Công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém”³. Lời dạy đó của Người đặc biệt có ý nghĩa đối với đội ngũ cán bộ làm công tác tư tưởng, nhất là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý. Để có cán bộ làm công tác tư tưởng tốt thì phẩm chất đạo đức tốt là “điều kiện cần”, còn trình độ và năng lực là “điều kiện đủ”. Hai mặt đó có quan hệ gắn bó khăng khít không thể coi thường, hay xem nhẹ mặt nào.

Thực tiễn cho thấy, trên cơ sở quán triệt sâu sắc các quan điểm của Đảng; nắm vững tiêu chuẩn của cán bộ trong thời kỳ mới, trong quá trình xây dựng đội ngũ làm công tác tư tưởng, Tỉnh uỷ Đồng Nai khẳng định: cần chú trọng những phẩm chất mang tính đặc thù, như: khả năng nói và viết; năng lực nghiên cứu, phân tích tổng hợp; đặc biệt chú trọng lòng yêu nghề và năng khiếu nghề nghiệp.

Ngoài những điểm chung đó, thì việc xây dựng đội ngũ làm công tác tư tưởng còn có yêu cầu riêng đối với từng đối tượng cụ thể: Đối với cán bộ nghiên cứu lý luận, có phẩm chất trung thực, khách quan trong nghiên cứu; ý thức chính trị và tinh thần trách nhiệm với kết quả nghiên cứu; có trình độ khái quát lý luận, tổng kết thực tiễn cao; có năng lực tư

duy, độc lập, sáng tạo, nhạy bén phát hiện cái mới; hiểu biết nhiều lĩnh vực khoa học, nhưng chuyên sâu lý luận cơ bản... Đối với đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên, cần hội tụ phẩm chất và năng lực của nhà sư phạm, như: hiểu sâu đặc điểm tâm lý đối tượng; nắm chắc quy luật nhận thức; mô phạm trong công tác; hiểu biết nhiều lĩnh vực của đời sống; biết lựa chọn nội dung đúng định hướng của Đảng, giàu thông tin, phù hợp với nhu cầu và trình độ của đối tượng... Xây dựng đội ngũ chuyên môn, nghiệp vụ có bản lĩnh vững vàng, nắm vững đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước; có kiến thức sâu về chuyên môn mình đảm nhiệm; có tính đảng, tính chiến đấu và tính kỷ luật cao; am hiểu thực tiễn, gần gũi với quần chúng; có khả năng giao tiếp tốt; năng động, tháo vát và nhạy bén chính trị...

Ba là, thường xuyên giữ vững, tăng cường sự lãnh đạo, quản lý của cấp uỷ đảng và chính quyền các cấp đối với công tác tư tưởng. Để đảm bảo cho công tác tư tưởng hoạt động đúng hướng, đúng quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, nhất thiết phải có sự lãnh đạo chặt chẽ của Tỉnh uỷ, mà trực tiếp là cấp uỷ và ban tuyên giáo các cấp. Thực tiễn cho thấy, sự lãnh đạo đúng đắn của cấp uỷ, công tác quản lý điều hành của ban tuyên giáo - cơ quan tham mưu cho cấp uỷ, là nhân tố quyết định đối với việc nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác tư tưởng.

1, 2. Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Đồng Nai lần thứ VII, NXB Tổng hợp Đồng Nai, 2001, tr.62 - 63, 49

3. Hồ Chí Minh Toàn tập, CTQG, H, 2000, T.5, tr.273.